

Chili deel 1

- 1 Santiago de Chile
- 2 Schade op Viña Montgras, Colchagua Valley
- 3 Beste wijn Pinot Noir
- 4 Millahue
- 5 De fiets is het embleem voor organische teelt op Cono Sur
- 6 Biodynamie
- 7 Wijnmaker Matias Rios Cono Sur
- 8 Winter op Cono Sur
- 9 Millahue-Apalta valley

Chili na de aardbeving

Wat meer dan een half jaar nadat Chili uit zijn slaap werd gerukt door een hevige aardbeving, de zwaarste sinds vijftig jaar, is de schade voor het grootste deel hersteld. Een tocht deze zomer - winter in Chili - doorheen het mekka voor toegankelijke wijnen bracht mij bij de bekende wijnhuizen. Over schade wordt nauwelijks gesproken.

SIMONNE WELLEKENS

Commanderij Bellebeek

Proefnotities en foto's **Simonne Wellekens**

Beperkte schade

Een paar minuten beefde de aarde met een kracht van 8,8 op de schaal van Richter. Een enorme ravage werd aangericht in de kuststrook rond Concepción. Kleine vissersdorpjes werden verwoest, wegen waren onberijdbaar en oude gebouwen zakten in elkaar. Dit alles speelde zich af tijdens de oogst, eind februari dit jaar. Hier en daar werden externe losstaande kuipen omvergegooid en plat gewalst. Maar de nieuwe constructies hielden stand. Zo is het prachtige wijngoed van Lapostolle in Apalta, diep in de grond gebouwd, onbeschadigd gebleven. De oude bodega, daarentegen, is wel zwaar beschadigd. Een uit 1875 daterend adobehuis van Viña Corpora bij Rancagua, stortte eveneens in. Ook sommige opslagplaatsen met eiken vaten bleven niet gespaard. De schade was het grootst in Maule Valley en Cachapoal, maar ook Colchagua Valley werd flink getroffen. Bij de bodega's was er vooral schade door omgevallen reservetanks die leegliepen, en het breken van vaten en flessen. De directe verliezen

worden geschat op een kleine 14% van de totale wijnvoorraden. Bedenk dat Chili gemiddeld zo'n 9 miljoen hl reserve heeft. Samen met de oogst van 2010, in volume kleiner, is de som goed voor zo'n 16,5 miljoen liter. Met een jaarlijkse afzet van 9 miljoen schat men dat de reserve dit jaar beperkt zal zijn tot ongeveer 7,5 miljoen liter. Door deze grote voorraden blijft het effect van de natuurramp dus eerder klein.

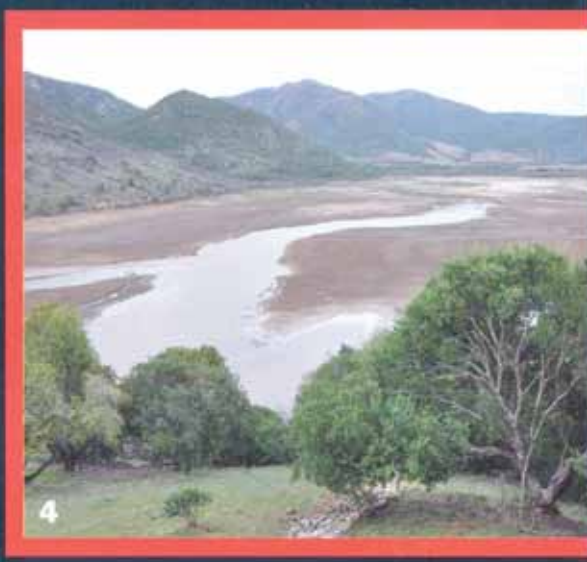
Chilenen weten van aanpakken

Wijn is in Chili een halszaak en de oogst diende men behoorlijk binnen te krijgen. Maar Chilenen ontbreekt het niet aan werkklust: ze weten van aanpakken en blijven niet zo gauw bij de pakken zitten. In maart werd de situatie genormaliseerd voor 90% van de wijngaarden. Elke wijnbouwer beseft ten volle dat alles in het werk moest gesteld worden om zo snel mogelijk opnieuw op volle toeren te draaien. Op Concha y Toro was men al begonnen met de oogst en de sauvignon stond er volop te gisten. Het werk

werd amper een week stilgelegd. De hoofdwegen werden snel hersteld en zelfs nieuwe netwerken werden aangelegd. In augustus was nauwelijks nog wat te merken van de ramp en ging het leven zijn gewone gang hoewel de aarde er nog steeds regelmatig nabeeft. In tien dagen werden we zelf tweemaal opgeschrikt. Dat Chili het potentieel heeft om grote wijnen te maken, bewijst de enorme input van buitenlands kapitaal. Heel wat Europeanen voelen zich aangetrokken en zijn er projectontwikkelaars die nauw samenwerken met de Chileense wijnbouwers. De kwaliteitsslag die momenteel aan de gang is, bewijst dat Chili klaar is om zich bij de allergrootsten te voegen.

Het wonder Chili

Wat in Chili allemaal gebeurt ten goede van de wijnbouw is gewoon fascinerend. In korte tijd heeft men hier een indrukwekkende wijnindustrie uit de grond gestampt. De trek naar onontgonnen gebieden, de zoektocht naar

10

11

12

13

14

15

17

16

18

- 10 Eerste Millésime VIK
- 11 Viña Von Siebenthal
- 12 Vinr Pedro Veas, Patrick Valette en Gonzague de Lambert
- 13 Mauro Von Siebenthal
- 14 Viña Von Siebenthal

- 15 Viña VIK
- 16 Vinr Eric Boschman, sommelier, Simonne Wellekens, Mauro Von Siebenthal
- 17 Opslagtanks op Vik
- 18 Wijnen Von Siebenthal

OM TOT MEER VARIATIE TE KOMEN WAS DE AANPLANT VAN ANDERE DRUIVENRASSEN DAN DE POPULAIRE CABERNET SAUVIGNON, MERLOT, CHARDONNAY EN SAUVIGNON BROODNODIG. VIOGNIER, SYRAH EN PINOT NOIR BIEDEN NIEUWE UITDAGINGEN.

koele klimaten, nieuwe aanplantingen met de juiste druivenvariëteiten op zorgvuldig uitgekozen bodems en in het juiste microklimaat, met het doel echte kwaliteitswijn te produceren, doet het tij keren in Chili. Het inzicht dat er verandering moest komen en men er alles moest aan doen diversiteit te bekomen is vandaag overal doorgedrongen. Het zoeken naar de essentie van kwaliteit levert meer en meer nieuwe mooie en zelfs grote wijnen. Gemakkelijke wijnen gemaakt van één druivenras en zonder invloed van het terroir hebben in een eerste fase het land op de kaart gezet. De expansie was enorm en de export steeg gestaag te maken met de uitzonderlijke verhouding tussen prijs en kwaliteit. Met een koerswijziging wil Chili zich nu vooral profileren in kwaliteit.

Nood aan diversiteit

Om tot meer variatie te komen was de aanplant van andere druivenrassen dan de populaire cabernet sauvignon, merlot, chardonnay en sauvignon broodnodig. Viognier, syrah en pinot noir bieden nieuwe uitdagingen. Maar ook werkt men vooral innovatief. Het experimenteren met nieuwe technieken is niet vreemd aan het land. Avontuurlijke wijnmakers wagen zich aan diverse stijlen. Zo is er de nieuwe carmenère, goed rijp, krachtig, met donker fruit en een mooie kruidigheid, verfijnd en geraffineerd, anders dan de stevige rokerige versie waarin plantaardige elementen overheersen en die vaak doet denken aan groene paprika. De druif vraagt een langzame rijping in een mooi

lang naseizoen. Successen werden reeds geboekt in wijngaarden in Colchagua in de heuvels aan de voet van de Andes. Syrah is één van de andere grote beloften. Maar ook pinot noir en petit verdot zijn sterren in opmars. Eén van de bedrijven met mooie pinot noir is Cono Sur in het plaatsje Chimbarongo, Colchagua valley, een recent bedrijf sinds 1993 opgericht door Concha y Toro. Het bedrijf voert een onafhankelijke koers. Pinot noir is er de passie van wijnmaker Adolfo Hurtado en behoort nu al tot de beste wijnen ter wereld. Wat Errázuriz bereikt met syrah, behaalt Von Siebenthal met petit verdot. Zijn Toknar met 100% petit verdot is een mythische wijn met een verpletterende kwaliteit. De ruime aanwezigheid van chardonnay en de toename aan pinot noir-stokken biedt ook voor mousserende wijn mooie toekomstmogelijkheden.

WIJNDOMEINEN

Milieuvriendelijke wijnbouw op Cono Sur

In Chimbarongo, Colchagua, zo'n 150 kilometer ten zuiden van de hoofdstad Santiago ligt de wijnboerderij Cono Sur, een onafhankelijk project van Concha y Toro. Het wijngoed maakt schitterende pinot noir-wijnen op verschillende niveaus. We worden rondgeleid in de wijngaard door een bijzonder passionele wijnmaker en manager, Matias Rios, samen met Claudia Pfau, PR. De wijngaard, 300ha groot, werd overgenomen in 1996. Het

team profiteert er van de oude stokken. Het beste van de oude en nieuwe wereld wordt er gecombineerd tot uitstekende wijnen. Van bij de start werd het concept terroir en respect voor de natuur vooropgesteld. Plekken in Chili werden gezocht die hen het juiste fruit op de juiste gronden leveren. In totaal oogst Cono Sur een breed areaal aan druivenrassen in 100 verschillende wijngaarden verspreid over een oppervlakte van 1800ha. De passie en het innovatieve van het team is ook terug te vinden in de verpakking. Cono Sur was de eerste bodega waar flessen werden afgestopt met schroef dop. De etiketten zijn sober en stijlvol. Sommige wijnen hebben een fiets afgebeeld op het etiket, als symbool voor organische teelt.

Rondwaggelende ganzen

Het bedrijf heeft weinig van een grote producent. Allereerst kom je er een troep rondwaggelende ganzen tegen, wat verder liggen grote reservoirs met donker water. Een en ander heeft te maken met de aanpak van de teelt. De ganzen zijn verzot op burrito's, insecten die heel wat schade aanbrengen aan de stokken. Iedere wijnstok krijgt een stukje tape om zich heen gewikkeld, ingesmeerd met een sterk geurend knoflookmengsel. Dit verhindert de burrito's verder op de stam te kruipen en jaagt ze terug in het gras waar ze als lekkernij voor de ganzen dienen. Een tweede probleemsoort is de rode spin. De spin zuigt het sap op in de plant waardoor vaak te kort aan vocht ontstaat

en groeivertraging optreedt. Hiertegen introduceerde men de grotere witte spin die een carnivoor is en de rode spin wegvreet.

Thee voor de druiven

Wijnmaker Matias Rios vertelt hoe zij een voedzame thee maken voor de druiven. Grote bassins zijn gevuld met donkerbruin, vies ogend water. Hieraan is namelijk compost toegevoegd van druivenpulp van het jaar voordien en ontstaat op die manier een oplossing die een tijdje blijft weken, net zoals een builtje thee in water. Dit niet zo best riekend sap wordt gepompt naar de wijngaarden en als druppelirrigatie toegediend aan de wijnstokken. Het goedje zorgt voor voldoende water per plant en tegelijk voor de nodige voedingsstoffen.

Viña VIK

Nog meer wijnrevolutie doet zich voor in Cachapoal, een deel van het veel grotere Rapel Valley. Toen in 2004 de Noorse ondernemer Alexander Vik, één van de rijkste mannen ter wereld, op zoek ging naar een plek om zijn droom waar te maken - een wijngaard van wereldklasse creëren en een unieke wijn produceren - bracht een minutieuze bodemstudie onder leiding van de Frans-Chileense Patrick Valette (ex Château Pavie) hen in Millahue. In 2006 is de deal rond en heeft Alexander Vik 4.325ha in zijn bezit. De plek is een compositie van 12 valleien, een prachtige oase van rust en stilte rond een artificieel meer zowat een uur rijden van het beter bekende Apalta.

Bodem en klimaat

Drie heuvelruggen bieden een grote diversiteit aan bodemsamenstellingen en microklimaten. Over het hele gebied werden meer dan 2400 grondstalen verzameld om de bodem in kaart te brengen.

Op basis van deze resultaten wordt bepaald welke stokken en variëteiten voor iedere zone het best geschikt zijn. De in kaart gebrachte karakteristieken van de gronden laat eveneens toe het irrigeren aan te passen voor iedere type bodem. Belangrijk is de invloed van de wind. Iedere dag rond één uur in de namiddag steekt een koele bries op afkomstig van de Stille Oceaan over de heuvels waar de pas het laagste is. Deze wind doet de temperatuur dalen met 2 tot 3 graden en behoedt de druiven van uitdroging en houdt op deze wijze de wijngaard gezond. Vandaag is 303ha aangelegd enkel met rode druivenrassen waaronder cabernet sauvignon, cabernet franc, merlot, syrah en carmenère.

Holistic

Dit is het begin van een immens project dat niet enkel gaat om het maken van de beste wijn van Chili maar draait om het geheel van natuur, bodem en omgeving. Viña Vik geeft werk aan de lokale bevolking, wil educatie, sociale zekerheid en de hoop geven op een betere toekomst. Vandaag werkt nagenoeg 300 man voor het bedrijf. Patrick Valette toont ons een maquette voor de toekomstige uiterst gesofisticeerde bodega: een superefficiënte wijnkelder met zonne-energie, een eigen koelsysteem en geothermische energie. Daarnaast wordt een hotel gebouwd voor gasten.

Het team achter dit hele project is naast Alexander Vik en Patrick Valette, Gonzague de Lambert (Château de Sales, Pomerol), Cristian Valleja en Pedro Veas. De eerste wijn is 2009, officieel in de handel wordt hij verwacht in 2011. Het kostenplaatje voor een fles is nagenoeg 100 euro.

Viña Von Siebenthal: Franse Kwaliteit

Viña Von Siebenthal in Panquehue staat in schril contrast met de grote industrieën.

Waar de meeste wijnlandereijen honderden hectaren verbouwen, is het bezit van de Zwitser, tot vorig jaar advocaat in Ticino, amper 25ha groot. Toen hij in 1998 een lapje wijngaard kocht vlak naast het beroemde wijngoed Errázuriz, een kleine honderd kilometer ten noorden van Santiago, in Aconcagua Valley, verklaarde men hem gek. Vandaag concurreert hij met de besten. Zijn wijnen met Franse inslag hebben een bijzonder groot potentieel. Panquehue heeft een relatief koel klimaat en veel zonlicht. De hoogte en grote temperatuurverschillen tussen dag en nacht zorgen voor perfect gezond materiaal. Ook hier zorgt een frisse zeewind voor afkoeling. De hellingen bestaan grotendeels uit een bodem van graniet. De wijngaarden staan er tussen enorme avocadoplantages.

Modernisme hand in hand met traditie

Met steun van een aantal vrienden bouwde Mauro Von Siebenthal een medium grote bodega met een architectuur dat refereert naar een koloniale casona, een traditioneel herenhuis. De filosofie achter het domein is gelijkend aan die van Bordeaux: de harmonie tussen de wijngaard, wijnkelder en het assembleren maken een uitzonderlijke wijn mogelijk.

De voornaamste percelen zijn Carabantes, Montelig en Toknar waar 98.000 stokken van cabernet sauvignon, cabernet franc, merlot, carmenère en petit verdot aangeplant zijn. Merlot en cabernet franc staan op koele klei en kalksteengronden in de vlakte terwijl de rest van het druivenareaal de warme, zanderige, steenachtige gronden beslaat. Von Siebenthal produceert 150.000 flessen per jaar met ondermeer een honderd procent petit verdot-wijn, het vlaggenschip van het huis. ■

IEDERE DAG ROND ÉÉN UUR IN DE NAMIDDAG STEEKT
EEN KOELE BRIES OP AFKOMSTIG VAN DE STILLE OCEAAN
OVER DE HEUVELS WAAR DE PAS HET LAAGSTE IS.

Geproefd

Cono Sur Organic Pinot Noir 2009 Colchagua Valley

Een diepgekleurde, kersenrode wijn welriekend naar rood fruit. De smaak is bovenal fris en elegant met een fijne zuurheid en pakken rood fruit. Het geheel is sappig en vlezig van begin tot het eind en toont een lange gevulde afdrank. Mooie, gemiddelde kwaliteit.

Cono Sur 20 Barrels Limited Edition Pinot Noir 2007 Casablanca Valley

Afkomstig van het koele Casablanca getuigt deze versie van meer expressie. Een diepe kleur verraadt concentratie zowel in de geur als de smaak. Pakken rood fruit aangevuld met dierlijke elementen en een zachte kruidigheid maken een sappige tegelijk vlezig wijn met een zeer zuivere eenheid, complex en met een mooie lengte en een retro nasaal fruit. Schitterend wijn.

Cono Sur Ocio Pinot Noir 2008 Casablanca Valley

Een dikke, haast ondoorzichtige wijn met veel extract. Dit is een grote wijn, gaaf, compleet met een bijzonder groot evenwicht. Rasfijne zuren, elegantie, concentratie, complexiteit, sap en fruit, omringd door zacht hout, vormen een perfecte samenhang met zijdeachtige textuur. De nasmaak blijft nazinderen met terugkerend fruit. Uitmuntende kwaliteit.

De wijnen van Cono Sur zijn verkrijgbaar bij Intervinos (Brugge) en Wijnhandel De Wit (Overijse).

Naast pinot noir biedt Cono Sur, ondermeer chardonnay, sauvignon blanc, viognier, cabernet sauvignon, merlot en syrah.

Vik 2009

Op Vik in Millahue wordt slechts één wijn gemaakt. Jaargang 2009 is een blend van 63% cabernet sauvignon en 37% carmenère. Druiven worden manueel geplukt, 's nachts wanneer de druiven het koelst zijn. Om te starten met het beste primaire fruit worden de trossen manueel geselecteerd gevolgd door een tweede selectie van het gegiste sap. Het resultaat is een schitterende wijn met een uitstekende structuur, tegelijk krachtig en elegant, persistent en mondvlullend, complex en met een groot potentieel. De diepdonkere wijn geurt volop naar rood en donker fruit met kersen-, pruimen- en aardbeienaroma's. Hout en specerijen zorgen voor een mooi gerijpte geur en smaak. Rijpe tannine en sappig zuur houden balans. Een slotstuk met een mineraal accent houdt een hele poos de smaak vast. Retronasaal duikt opnieuw rood fruit op.

Parcela 2007

Deze wijn is een assemblage van 40% cabernet sauvignon, 30% merlot, 15% petit verdot en 15% cabernet franc met een houtrijping van 10 maanden in Franse eiken vaten. In glas oogt een mooie medium geconcentreerde kleur met heldere kern. De geur is

aanvankelijk gesloten maar plooit wat later fijn open met goed fruit en specerijen. De smaak toont een mooie balans met structurele tannine, goed omringd door voldoende materie. In de afdrank tekent een bitter eind de smaak. Hoewel bedoeld als basiswijn is dit een stevige cuvée die een minimum van vijf jaar flesrijping toelaat.

Carmenère Reserva 2008

De diepdonkere robijnrode wijn heeft een mooi gerijpte geur met donker fruitelementen, specerijen en kruiden. Expressief en verfijnd verwijzend naar een perfect rijpe oogst. De smaak is zacht en soepel maar tegelijk krachtig en gestructureerd. Het slotstuk eindigt als een chocoladedessert: smeugig met de strakke toets van cacao en het rokerige van licht gebrande koffiebonen. Aan 85% carmenère werd 15% cabernet sauvignon toegevoegd.

Carabantes 2007

Syrah (85%), cabernet sauvignon (10%) en petit verdot (5%) resulteren in een intens aromatische wijn met een diepe kersenrode kleur. Rozemarijn, munt, licht dierlijke aspecten en pakken fruit hangen mooi samen. In de mond komt een compacte wijn met een fijne structuur en zuurheid onderbouwd door heel wat materie. Dit is een zeer mooi gemaakte wijn, karaktervol, eigenzinnig met een grote persoonlijkheid. Het slot is heel lang en kruidig, wat vurig (14,5% alcoholvolume) maar niet storend. Alcohol wordt immers voldoende gecounterd door heel wat spanning in de wijn.

Montelig 2006

De naam is een samenvoegen van montagne en zonlicht. De assemblage bestaat 40% cabernet sauvignon, 30% petit verdot en 30% carmenère. Deze blend is een grote wijn getuigend van vakkennis en een doordacht samenbrengen van druiven. Donkerkleurig en erg cabernet georiënteerd in de geur met toetsen van kruiden, specerij, hout en fruit. Structurele tannine, rijp en krachtig, vormt samen met een edele zuurheid en heel wat sappige materie, een stevige inhoud. Opvallend is het schitterend evenwicht dat van deze wijn een potentieel grote wijn maakt. Het geheel is rijk en complex met een sensuele textuur en een ellenlange nadronk.

Toknar 2006

Het vlaggenschip van Viña Von Siebenthal is ongetwijfeld deze honderd procent petit verdot: een wijn met een heel grote bewaarkracht. Diepdonker gekleurd, gebald in de neus met aanvankelijke kruidige toetsen en specerijen. Later in het verlengde komen vooral fruitaroma's opzetten. Het geheel hoeft geen woorden. De wijn is afgewerkt, compleet en gaaf met een sterke structuur, een mondvlullende rijpheid en een prachtig evenwicht. Dit is uitmuntend, zeer stevig maar tegelijk heel sappig, vineus en zeer smakelijk met een enorm lange afdrank waarin steeds opnieuw fruit terugkeert.

Created with